

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
(ÀREA DE PRESIDÈNCIA DE FESOCA)

SITUACIÓ EDUCATIVA DELS ESTUDIANTS SORDS A CATALUNYA

En relació a dades estadístiques del nombre d'alumnat sord de Catalunya, la Federació de Persones Sordes de Catalunya no té accés a aquestes dades específiques. Aquesta informació la recull el deu CREDA (Centre de Recursos Educatius per Deficients Auditius) que es troben repartits en les diferents delegacions territorials del nostre país català. El CREDA és un servei educatiu específic propi del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya; que dona suport educatiu i logopèdic als centres educatius que tenen alumnat sord escolaritzat. Es pot trobar més informació a la seva pàgina [web](#).

Al nostre entendre i parer, a tall de síntesi, creiem que a Catalunya hi ha:

- Una certa desigualtat territorial en quant a modalitats educatives i atenció qualitativa. No a tots els CREDAs ofereixen la pluralitat educativa per l'alumnat sord ni tenen els centres d'agrupament d'alumnat sord, amb la formació específica que haurien de tenir tots els professionals que atenen a aquest alumnat (psicopedagogs/guies, mestres en audició i llenguatge i logopedes) que potser podem trobar en una determinada delegació territorial.
- Encara persisteix la visió audiològica i audioprotètica en el camp de l'educació de l'alumnat sord, una visió molt parcial i reduccionista de la sordesa i de l'alumnat sord. S'hauria de vetllar per una visió més social, comunicativa i de la salut afectiva d'aquests alumnes sords.
- La llengua de signes catalana encara és un perjudici en molts d'aquests CREDAs i en moltes famílies, per manca de coneixements i d'informació errònia envers els grans beneficis de la llengua de signes, com una llengua més o un recurs comunicatiu òptim per a qualsevol alumne sord; independentment del seu grau d'audició i de parla.
- Pel que fa a l'escolarització, existeixen (no a tot el territori català) dues modalitats educatives en grans trets: l'exclusivament

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
(ÀREA DE PRESIDÈNCIA DE FESOCA)

monolingüe oral i la bilingüe (llengua de signes i llengua oral). La Federació aposta per l'educació bilingüe, comptant amb el recurs importantíssim que proporciona la llengua de signes, a més de la importància d'un bon treball auditiu i oral que ha de ser exhaustiu. La nostra visió i missió és sumar, no restar. Que els nostres alumnes sords tinguin una educació realment inclusiva, amb tots els recursos possibles.

- El Departament d'Ensenyament hauria d'escoltar i recollir les aportacions dels diferents professionals amb sordesa que es troben en actiu en els diferents CREDAs, escoles ordinàries d'agrupament de sords, centres específics i altres centres. Hi ha una clara tendència i posicionament cap els professionals i entitats que rebutgen la llengua de signes com un recurs o valor afegit, com quelcom residual. Aquesta visió audiològica i audioprotètica, valorant únicament del desenvolupament de la llengua parlada i escrita és una visió molt parcial i incompleta. Cal una valoració més integral, tenint en compte també la salut mental, emocional i social dels alumnes sords, tant a l'escola com en llurs famílies. Tenim molts casos de nens i nenes, i joves amb sordesa que es troben molt sols (tot i que tenen un òptim desenvolupament de la parla i de l'audició, amb les pròtesis auditives).
- Les pròtesis auditives han evolucionat considerablement, i és una bona ajuda tècnica per a obtenir guany auditiu, però no resol la sordesa. La Federació defensa que aquestes pròtesis siguin un complement més per a l'alumnat sord, i que en tinguin un bon guany o aprofitament auditiu, però que no és la solució a la sordesa.
- Avui dia, a la comunitat sorda, cada vegada tenim més persones sordes usuàries d'audiòfons i/o d'implants coclears que són un bon complement per la seva parla i audició; però no es percep com el més important. En canvi, la comunicació i les relacions socials entre individus sords i una correcta inclusió a la societat és el que més ens preocupa.

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
(ÀREA DE PRESIDÈNCIA DE FESOCA)

L'EDUCACIÓ DELS NOSTRES ALUMNES SORDS

Per la Federació, l'educació és una de les nostres prioritats; pel que fa a la qualitat educativa i accessibilitat als continguts curriculars, com també de les informacions que succeeixen a l'aula. Creiem fermament en l'educació inclusiva per l'alumnat sord, disposant dels recursos lingüístics, humans i tècnics necessaris per a que qualsevol alumne sord tingui un accés ple i en igualtat de condicions, i d'oportunitats, d'accés al currículum.

Després del diagnòstic de la sordesa, generalment pels pediatres i metges ORLs dels centres sanitaris i hospitalaris on realitzen les proves audiològiques; les famílies reben unes primeres informacions sobre la sordesa des d'una visió purament audiològica i audioprotètica, en la qual presenten les pròtesis auditives (audiòfons i/o implants coclears) com una solució a la sordesa. Aquesta informació impacta i marca profundament a les famílies que tenen un cert grau de desconeixement de la sordesa; i a partir dels resultats, les famílies estan adreçades al servei educatiu específic de referència de la zona on resideixen, al Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius (CREDA) on reben les orientacions i l'atenció educativa especialitzada, tenint en compte les valoracions auditives i psicolingüístiques.

Les famílies, als CREDAs, sovint reben per part dels professionals, una visió també audiològica i audioprotètica, des de la sordesa com a deficiència auditiva. L'enfoc que es proporcionen –generalment- a les famílies és que el seu fill sord o filla sorda ha de rebre atenció logopèdica i escolarització únicament en llengua oral, amb el suport de les pròtesis auditives. I en centres educatius exclusivament en modalitat oral.

Pel que fa a la informació sobre la llengua de signes catalana i la modalitat bilingüe és poc considerada i poc difosa des dels CREDAs i des de l'Administració educativa. Fins ara sempre s'ha manifestat poc interès i poca sensibilitat envers la llengua de signes com una llengua més, una llengua que és totalment inclusiva per l'alumnat sord i amb la qual pot ser un recurs més per a la comunicació, sociabilització i als aprenentatges.

Els pares i mares tenen el ple dret de rebre informació completa sobre la modalitat bilingüe i l'aprenentatge de la llengua de signes catalana que haurien de proporcionar els professionals de tots els serveis educatius específics en igualtat de condicions i des de la neutralitat informativa.

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
(ÀREA DE PRESIDÈNCIA DE FESOCA)

Moltes famílies haurien de saber que els seus fills sords poden rebre una educació inclusiva també amb el suport de la llengua de signes catalana, essent un recurs i una llengua més independentment de l'aprenentatge de la llengua oral i escrita, i de l'aprofitament de les pròtesis auditives.

L'alumne sord hauria de rebre una educació des de la concepció social i comunicativa, integral i amb l'aprofitament de tots els recursos, incloent la llengua de signes. Creiem que tot s'hauria de sumar, sumant tots els recursos possibles. I aquests recursos són del tot compatibles i combinables. És a dir, s'han d'estimular les restes auditives i/o visuals. Una bona estimulació global i integral, amb tots els recursos possibles, potenciarà a l'alumne sord a tenir un desenvolupament lingüístic, emocional i social el més complet possible.

Aquests recursos poden ser, entre d'altres que puguin haver:

- La llengua parlada i escrita. És molt important afavorir un aprenentatge i interacció al màxim possible en llengua parlada i obtenir el màxim de competència lectora i escriptora per un òptim accés al currículum en la seva vessant escrita; a través del suport dels professionals que hi intervenen (logopedes, mestres en audició i llenguatge, psicopedagogs/gues,...)

- La llengua de signes. És una llengua tan rica i completa com qualsevol altre, i la seva adquisició permet al seu fill sord o filla sorda un millor bagatge lingüístic i social, que també permet a un accés totalment significatiu i funcional als conceptes curriculars; a través dels professionals competents en aquesta llengua.

- La dactilologia. És l'alfabet manual que permet una correcta visualització de les grafies i fonemes de les paraules que es transmeten, quan per via auditiva no és del tot segura; a més afavoreix la memòria i adquisició lèxica, acompanyada de la lectura labial i/o restes auditives.

- Les pròtesis auditives: els audiòfons, els implants coclears i les emissores de freqüència modulada. Les restes auditives i el guany auditiu amb les pròtesis s'han d'aprofitar al màxim, per un òptim desenvolupament fonètic i fonològic; i accelerarà el procés de la lectoescriptura, com també de la llengua oral.

Volem que les famílies tinguin a l'abast el màxim de recursos pels seus fills i filles amb sordesa, amb una implicació total per part de l'Administració

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
(ÀREA DE PRESIDÈNCIA DE FESOCA)

educativa per la consecució d'un màxim i òptim desenvolupament possible en tots els sentits.

Per tant, el CREDA hauria de proporcionar a les famílies la màxima informació, i mantenint una postura professional neutral, sobre les modalitats d'escolarització, i de tots els recursos possibles, incloent la llengua de signes catalana i l'educació en modalitat bilingüe en un dels seus centres educatius.

Pel que fa a l'oferta educativa en modalitat bilingüe, no és igualitària a tot el territori català; i si les famílies desitgen que el seu fill o la seva filla rebi una educació també en llengua de signes catalana, se'ls ha de garantir.

Tenim la Llei 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana; en els seus capítols reflecteixen que les administracions públiques catalanes han de garantir la informació i l'aprenentatge de la llengua de signes catalana. Per tant, l'Administració educativa ha de facilitar el seu aprenentatge.

Així que el CREDA i el centre educatiu on estigui escolaritzat han de proporcionar els recursos humans (professionals) competents i formats també en llengua de signes catalana per a un aprenentatge correcte mitjançant aquesta llengua, amb la qual també es pot accedir als aprenentatges curriculars i a la comunicació. El CREDA ha de proporcionar logopedes amb competència en llengua de signes catalana i proposar als centres educatius que tinguin mestres en audició i llenguatge / psicopedagogs també amb aquesta competència.

És molt important que els CREDAs i els centres educatius comptin també amb professionals sords, que també poden ser mestres, logopedes i/o psicopedagogs/gues. Les famílies podeu sol·licitar informació i orientacions a aquests professionals sords, per poder escoltar també una visió més subjectiva i natural de la pròpia sordesa.

Creiem que des de la Conselleria d'Ensenyament s'hauria d'iniciar el més aviat possible un procés de normalització de la LSC a l'àmbit educatiu i implementar-la com a eina eficaç, que permeti un ple accés als continguts curriculars educatius, així com també tenir una visió natural de la LSC com una llengua més en la vida de qualsevol alumne sord, independentment del seu grau de sordesa i del desenvolupament de la llengua oral i escrita.

COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
(ÀREA DE PRESIDÈNCIA DE FESOCA)

L'ACCESSIBILITAT DELS NOSTRES ESTUDIANTS SORDS

En relació als nostres estudiants sords de les etapes de la secundària postobligatòria i estudis universitaris han de tenir garantits l'accés al currículum, com també ho han de tenir els alumnes de les etapes d'Educació Infantil, Primària i Secundària amb el suport dels recursos humans propi dels centres educatius i serveis educatius específics.

Els estudiants sords propis de les etapes de la secundària postobligatòria i universitària, si ho sol·liciten, han de disposar de serveis d'interpretació a la llengua de signes catalana, que han de ser gratuïts i universals, amb la garantia plena a l'àmbit de l'Administració educativa; eliminant eficaçment les barreres d'accés a la informació i a la formació.

Qualsevol persona o professional sord que estigui realitzant cursos de formació, ha de tenir garantida l'accessibilitat a la formació i a la informació mitjançant el servei d'interpretació a la llengua de signes catalana, si ho sol·licita.

LA LEGISLACIÓ QUE EMPARA ELS NOSTRES ALUMNES I ESTUDIANTS SORDS

- La Convenció Internacional per a les Persones amb Discapacitat de l'ONU.
- La Llei 17/2010 de la Llengua de Signes Catalana.
- Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el seu article 50.6.
- Ley 27/2007, de 23 de octubre, por la que se reconocen las lenguas de signos españolas y se regulan los medios de apoyo a la comunicación oral de las personas sordas, con discapacidad auditiva y sordociegas.
- Article 27 de la Constitució espanyola.
- Article 6 de la Ley Orgánica Reguladora del Derecho a la Educación.
- Article 3 de la Llei de Protecció del Menor.